

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne.

Viite:

Lauhanen, R. 2019. Laadukas klapi säilyttää asemansa : HakkiPilke -klapikoneita 35 vuotta. Koneyrittäjä 50 (8), 44-45.

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Laadukas klapi säilyttää asemansa -Hakki Pilke -klapikoneita 35 vuotta

TEKSTI JA KUVAT: RISTO LAUHANEN, SEAMK

Toimitusjohtaja Anssi Westerlund (vas.) ja myyntipäällikkö Veijo Kontro juuri valmistuneen Hakki-Pilkeen äärellä.

Pohjois-Pohjanmaalla sijaitseva, 7 500 asukkaan Haapajärven kaupunki on tuttu edesmenneestä olympiavoittaja Mika Myllylästä. Haapajärven maatalous- ja metsäoppilaitos tunnetaan biokaasuhankkeistaan ja tankkausasemastaan. Paikkakunnalla valmistetaan Tiivikkunoita. Haapajärvi tunnetaan myös klapi-koneita valmistavasta Maaselän Kone Oy:stä ja Hakki Pilke -tuotemerkistä. Yritys on osa Terra Patris -konsernia.

Terra Patris -konserni on yksityisessä omistuksessa oleva kokonaisuus. Yhteinen nimittäjä konsernissa on valmistava teollisuus ja kansainvälisyys. Sitä kautta saa myös synergiaetuja hankinnassa, tukipalveluissa, tietohallinnossa ja tuotekehityksessä. Näin kertoo Maaselän Koneen toimitusjohtaja Anssi Westerlund.

Klapi-koneiden valmistus alkoi Haapajärvellä vuonna 1979. Asian muistaa tarkkaan myyntipäällikkö Veijo Kontro. Tuolloin, 40 vuotta sitten yritys toimi nimellä Konetekijät oy. Maaselän Kone osti klapi-konepuolen toimintot 1993. Lisäksi Maaselän Kone on kehittänyt itse omaa rehukonetuotantoa. Varmolift-merkkiset rehunjakokavaunut monipuoliset yrityksen tuotantoa.

Vuosina 1995-1996 Haapajärvellä tuotantoprofiili muuttui pyöröteräkoneista ketjuterätkatkaisulla toimivien klapi-koneiden valmistukseen. Tuotannossa on edelleen OH27 -malli, jossa on pyöröterätkatkaisu. Mutta tuolloin noin neljännesvuosisata sitten ketjuterätkatkaisu löi itsensä läpi Hakkipilke 2X -tuotemerkkin kanssa. Näin klapi-koneesta on tullut fyysisesti pienempi ja tehokkaampi. Lisäk-

si hydraulikan kehitys on tuonut uusia tuotteita alalle.

Viiltäjä- eli murskauskoneita eli riksrak-koneita ei ole ollut Maaselän Koneen tuotannossa. Markkinasta on noin 80 % ketjusahakoneita Anssi Westerlundin mukaan. Ketjusahakoneella voi tehdä klapiä isommista puista ja lengoista puista paremmin kuin pyörösahakoneilla.

Nykyään Maaselän Koneen liikevaihto on noin 12 miljoonaa euroa vuodessa. Yrityksellä on 60-70 työntekijää. Kuluneen 35 vuoden aikana alan tuotantoteknologia on Haapajärvellä muuttunut. Ennen tehtiin pieniä sarjoja ja räätälöityjä ratkaisuja. Nykyään valmistetaan isoja sarjoja ja laatuajajärjestelmä takaa saman koneen kaikkiin tarpeisiin. Koneet testataan kovapuulajeilla, kuten pyökillä.

Alan tuotekehitys on omalla osastolla, jolla on viisi henkeä töissä kokopäiväisesti. Tuotekehityksen ja laadun parantamisen takia pitää ehdottomasti jalkautua kentälle kuuntelemaan asiakkaiden toiveita. Tätä mieltä on toimitusjohtaja Westerlund.

Maaselän Koneita pidetään hyvänä työntekijänä, ja työntekijät viihtyvät yrityksessä.

Työvoiman vaihtuvuus on pientä. Työhyvinvointi on meille tärkeä asia Veijo Kontron mielestä. Yritys tarjoaa työpaikkoja ja veronmaksajia niitä arvostavalle Haapajärvelle. Maaselän Kone luo osaltaan vireyttä ja elinvoimaa paikkakunnalle. Jonkin verran työntekijöitä myös mm. Nivalasta ja Reisjärveltäkin. Toimiva yritys säteilee elinvoimaa myös lähialueelle.

Vientikauppaa aina Uuteen-Seelantiin

Maaselän Kone on klapi-konespesialisti. Lisäksi yritys valmistaa koneisiin varusteita ja varaosia. Vientiä on yli 30 maahan, ja 75 prosenttia myynnistä suuntautuu ulkomaille toimitusjohtaja Westerlundin mukaan. Tälläkin alalla huolto- ja varaosapuolen pitää toimia, koska koneiden käyttö on ammattimaista ja ulkomailla ympärivuotisempaa kuin Suomessa. Lisäksi ulkomailla tehdään klapeja kovapuulajeista, kuten tammesta, pyökistä ja eukalyptuksesta.

Ruotsi, Saksa, Englanti ja Norja ovat keskeisimmät vientimaat. Laatutuotteet eli samat koneet kaikille markkinoille valmistetaan vaati-

vimman markkina-alueen mukaan. Kun kone tekee klapiä tammesta ja pyökistä, homma toimii myös männällä, kuusella ja koivulla.

Kilpailu bioenergiasektorilla on kovaa, kun kyse on toisiaan korvaavien polttoaineiden tuotannosta ja käytöstä. Polttopuulle on mm. voitu keksiä tauteja. Esimerkiksi Uuteen-Seelantiin ei saa olla puuta pakkausmateriaalina. Muutoinkin puupakkausten taustat on tarkkaan dokumentoitava.

Hyvät työntekijät, messut ja verkostot tärkeitä

Menestyvän yrityksen salaisuutena ovat hyvät työntekijät, jotka ovat pysyneet talossa. Väki on motivoitunutta työhön Veijo Kontron mukaan. Lisäksi hyvät ja korkean laadun klapi-koneet ovat hyvän yrityksen valttikortit. Hyvät jälleenmyyjäverkostot globaalisti ovat tärkeitä. Sige-Agri toimii nyt Virossa, kun Konekesko myytiin. Osalla kumppaneista on myynnissä myös metsäkoneita eli metsä- ja klapi-koneet tukevat toisiaan.

Westerlundin ja Kontron mielestä on tärkeää saada oikeat ihmiset oikeisiin tehtäviin. Yrityksen sitoutuneisuus työntekijöihin ja jälleenmyyjiin on tärkeää. Asia pätee myös päinvastoin. Tästä muodostuu yhdessä tekemisen henki, mutta samalla koitetaan kuitenkin jatkuvasti parantaa ja kehittää tekemistä. Lisäksi osin tähän liittyen Maaselän Kone tekee yhteistyötä paikallisen Nivalan ammattikoulun kanssa. Oppilaitoksen harjoittelijoita on aika ajoin tehtaalla tuotantotehtävissä.

Messut ovat Maaselän Koneelle todella tärkeitä. Kansainvälisyys on avain yrityksen kannattavaan kasvuun laajan markkina-alueen kautta. Klapi-konevalmistajan työ on konkreettista. Westerlundin ja Kontron mukaan pitää tehdä työnäytöksiä mm. messuilla. Pelkillä nettikuville ei alan tuotteita myydä. Netti on toki hyvä apu markkinoinnissa nykyään.

Maahantuojat hoitavat messut ulkomailla. Tartu Maamess, Elmia sekä Agritechnika ovat tärkeitä tapahtumia. Saksalainen Interforst tuo hyvin klapi-koneita esille. Suomessa FinnMetko on tosi hy-

Maailmassa tarvitaan polttopuuta.

vään ajan-kohtaan, kun lomat ovat ohi ja valmistaudutaan lämmityskauteen. FinnMetko on ammattilaisten messutapahtuma, jonne Maaselän Kone kutsuu myös maahantuojia. Näin metsä- ja klapi-koneita myyvät jälleenmyyjät näkevät myös muuta ajankohtaista ja tärkeää metsäasiaa.

Yrityksen kumppanuussuhteet ovat pitkiä, mikä on tosi tärkeää alalla. mm. Ruotsissa 1980-luvun alusta alkanut yhteistyö jatkuu. Anssi Westerlund korostaa englannin sanoja "Join the winning team" eli "toiminta perustuu hyvään yhteistyöhön". Asiakaspalautte on arvokasta parempien tuotteiden kehittämisessä.

"Parempi puu takassa kuin metsässä palamassa"

Puu on poikkeusolojen polttoainetta ja tärkeä osa maailman bioenergian tuotantoa ja käyttöä. Suomessa lähes jokaisella maatilalla on metsää. Ainespuuksi kelpaamaton puu on arvokasta polttopuuta maataloilla. Puunpolto ei voi lopettaa eikä se lopu. Puu tukee hajautettua energiantuotantoa.

Toisaalta omakotitaloissa ei voi varastoida suuria määriä puuta paloturvallisuussyistä. Saadun tiedon mukaan jossain Vantaalla voi omakotitalo varastoida vain 2 mottia klapiä kerrallaan palovaaran takia.

Puu on hyvä lisälämmönlähde, mutta maalämpö on vähentänyt puunkäyttöä. Kun ihmiset ikääntyvät, ei aina jakseta tehdä puuhommia. Norjassa lämpöpumppuavustukset tilapäisesti laskivat polttopuun käyttöä, joka on kuitenkin uudelleen kasvanut. Lisäksi Baltia ja Viro ovat tärkeitä polttopuumaiteita.

Klapi-koneet ovat jo valmiit ja toi-

mivat hyvin. Mutta klapien pakkaus-, logistiikka- ja kuluttajarajapinnat vaativat vielä kehittämistä Maaselän Koneen miesten mielestä. Klapi-nostajien profiilit ja tarpeet ovat moninaisia. Iso säkki voi olla pienasiakkaalle liikaa. Toimituksessa pitää olla tarkkana, ettei kuorma-autolla turmella nurmikoita eikä sähkölinjoja.

Puunkäyttöä ja klapeja tarkastellaan huoltovarmana ja ekologisena uusiutuvana energiana. Myös tunnelmakäyttö, takat ja saunat korostuvat klapien käytössä. Ruoanvalmistus puulla on yleistä maailmalla. Klapi-bisnes ei kilpaile ainespuun kanssa, vaan se nähdään ympäristötekona.

Toimitusjohtaja Westerlundin mukaan "parempi puu takassa kuin palamassa hallitsemattomasti luonnossa" esimerkiksi aasialaisessa tai brasilialaisessa sademetsässä. Polttopuiden tuotanto ja käyttö ovat myös ympäristön ja maisemametsien hoitoa.

Klapi-koneala pysyy ja kehittyy. Puunpolto on globaalia, ja klapeja halutaan valmistaa entistä enemmän koneellisesti ja ammattimaisesti. Ihmisten elintaso kasvaa ja samalla konevoiman käyttö polttopuun teossa. Ihmisillä on kiire, eivätkä kaikki voi tehdä tai halua tehdä polttopuuta itse, arvioi Anssi Westerlund.

Ennen toimialalla oli kolmen vuoden tuotantosykliä, mutta Veijo Kontro mukaan syklit ovat nyt tasoittuneet.

Kun emme myy koneita suoraan, emme näe klapi-koneiden vaihtomarkkinaa kunnolla. Mutta tuntuu, että vaihtokone voidaan myydä ensin ulos, eikä se tule jälkimarkkinoille vaihdossa.

Ammattimainen ja laadukas polttopuu parantaa lopputuotteen laatua, todetaan Maaselän Koneella. Klapi-konealan ammattimaisuus estää myös koston puun polttoa. Haapajärvellä valmistetaan tasalaatuisiin ja kiviin klapeihin tähtäviä koneita. Tämä tukee polton laadunhallintaa. Päästöohjeet ja poltto-ohjeet ovat tärkeitä toiminnan hyväksyttävyyden takia.

Ei klapi-polto lopu, toteaa Veijo Kontro. Suomalaista metsäkoneosaamista arvostetaan maailmalla ja tätä yhteistyötä voisivat eri konevalmistajat paremmin hyödyntää Anssi Westerlundin mielestä. Eri puukoneille toivotaan yhteistä näkyvyyttä ja brändiä sekä mm. maahantuontiyhteistyötä.

Kun tarkastellaan alan yritystoimintaa, niin Veijo Kontro mukaan metsäkoneyrittäjä on kiireinen, eikä klapi-yritys sovi samaan toimenkuvaan aikapulan takia. Sen sijaan maanviljelijän työn lomaan klapi-yritys sopii hyvin. Myyntipäällikkö Kontro tuntee jopa 1 000 mottin yrittäjiä alalla.

Myös turpeen tulevaisuus puhuttaa Haapajärvellä. Turve on isomman mittakaavan toimintaa, kun klapeja poltetaan pien-tulisijoissa. Näin Veijo Kontro asemoi turpeen roolia maaseudun hajautetussa energiantuotannossa.